

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ioan. Petri Maffei, Bergomatis, E Societate Iesv,
Historiarvm Indicarvm Libri XVI.**

Maffei, Giovanni Pietro

Antverpiae, 1605

Lvdovici Froii Ad Socios In Indiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11473

altera ad ostium septi, altera ad monumenti caput, impositis opere politissimo. Itaque vulgò locus quotidie celebratur ac visitur. Verùm de Ximabaranis hæctenus. Ego inde Funaium, mox yeni Facundam: ibi hæc scribebam ad vos septimo Calend. Noembr. MDLXV.

LVDOVICI FROII AD SOCIOS
IN INDIAM.

A NNO superiore, fratres carissimi, ad vos scripsi Firando, constituisse Cosmum Turrianum, ut Meacum subleuandi Gasparis Vilelæ causa proficisceretur, quòd multa esset ibi messis, operarij pauci; mihiq; comitem itineris ab eo assignatum fuisse Ludouicum Almeida. Nunc mihi, tam longa peregrinatione Dei beneficio peracta, visum est faciendum, ut ea potissimum per litteras vobis exponerem, quæ vobis cognitu iucundissima putarem fore. Et quoniam totum hoc scribendi munus ita inter nos ego & Almeida initio distribuimus, ut ille iter ipsum quæque in itinere gesta sunt, ego res Meacenses & alia nonnulla de Iaponiorum natura moribusque probe comperta persequeretur; omissa peregrinatione, ego quòd mearum est partium hisce præstabo litteris: vos autem maior videlicet huiusce gentis miseratio capiet, reputantes quanto artificio, quanta solertia sagacissimus ille humani generis aduersarius, per speciem religionis, cæremoniis plurimis ritibusque deceptas Iaponiorum mentes ad interitum perducatur ac pertrahatur. Ac primum in eorum animis prorsus extincta est notitia omnis, non modò CHRISTI liberatoris nostri, verùm etiam vniùs Dei rerum omnium opificis. Superstitionum verò permultæ sunt sectæ, quarum quam quisque voluerit liberum est sequi; sed præcipuæ duæ, quæ ab Amida & Xaca denominantur. Itaque compluraviluntur cœnobia non modò Bonziorum, sed Bonziarum etiam varia corporis habitu, quippe alij internis tunicis albis, extimis nigris vtuntur, alios cineraceus distinguit color, quorum idolum est nomine Denichi. ab iis Amidani magnopere dissident. Bonzij porrò ferè omnes magnificè habitant, habentque perampla vestigalia. Iisdem cœlibatus indicitur, nuptias contraxisse capitale est. In phano medio aram excitant: in ea signum Amidæ ligneum, corpore supra lumbos nudo, muliebrem in modum auribus perforatis, in rosa item lignea confidet præclara ad aspectum. Ingentes habet bibliothecas, cœnationes ad cibum unum

sumendum, aramēta seu tintinnabula, quibus ad preces horarias excitantur. Vespere praefectus certum vnicuique argumentum ad meditando proponit. a media nocte ante aram templi, alternantibus choris, quasi matutinas recitant preces e Xaca libro nouissimo: prima luce horam vnam singuli meditando consumunt. mento capiteque sunt raso. amplissima peristylia cōstruit, & in iis Fotoquiorum (hoc nomine Iaponii quidam sancti appellantur) sacella. dies per annum festos agitant multos. Sunt autem Bonzii claro vt plurimum genere: namque Iaponii proceres multiplices prole onerati, quibus filiis amplum satis patrimonium relinquere se posse diffidunt, hos ferē ad Bonziorum numerum aggregant. Insignis eorundem sacrificulorum est auaritia: omnes conficiendae pecuniae norunt vias. Vendunt artificio multo chirographa, quorum praesidio sese tutum a demonibus fore vulgus patat. Mutuantur etiam nummos, quos in altera vita multiplicato reddant faenore, dantque cautionis causa syngraphas creditori, quas e vita discedens secum ad inferos deferat.

Alia est familia sanē frequens eorum, quos Iapambuxos vocitant, crispante ac vibrato capillo. ii res vel amissas vel furto sublatas ita comperiunt. Statuunt ante sese puerum, hunc daemones certis euocatus carminibus occupat: ex eo deinde puero: quos auent cognoscere, sciscitantur. Horum preces in vtrunque partem multum valere creduntur. Itaque preces eorum faustas aequē dirasque pretio populus comparat. Huius ordinis candidati, antequam admittantur, bis tērye millepi simul montem quendam editissimum petunt. Ibi sexagesimum diem penitentiae nomine, vbi sese voluntario supplicio macerauerint, (quo ipso tempore sese illis daemones varia specie visendum offert) quasi lauream donati, & in caeteram adscripti familiam, floccis quibusdam albis ornantur e collo pendentibus, atrisque piteolis non nisi summum capitis verticem tegant: atque his rationibus insignibus inde Iaponis provincias peragrant, seque operam suam vbi que venditant, aduentum suum in oppida significanti pulsu catilli, quem secum circumferre singuli soliti sunt. Non desunt alio nomine Genguis, qui res item furto surreptas, furesque ipsos per diuinatione demonum gent. li in praecelso montis iugo sibi domicilium collocarunt: oris atro colore ob assiduum solis pluuia, venti, geluque patientiam. Vxores ducunt, sed non nisi ex suo genere ac stirpe. Iisdem (vt fertur) e capite quasi corniculum quoddam extuberat. Editissimas rupes atque cacumina subeunt, Auuos traiciunt maximos vnius arte daemones, qui

infelices magis in errorem inducat, iubet illos montem quendam altissimum ascendere. Hic cum miseri ad præfinitum vsque tempus magno cum desiderio præstolantur. Tum illis denique circa meridiem aut sub vesperam sese offert dæmon, quem sub Amida nomine venerantur, transitque per medium eorum cœtum. ex eo viso tanta in hominum pectoribus ac medullis insidet superstitio, vt nullis deinde rationibus possit euelli. Consueuerat etiam diabolus in alio quodam mōte sese Iaponiis visendum præbere. Quisquis maiore beatarum sedium ac paradisi desiderio tenebatur, conferebat eò sese, eamque visionem expectabat: denique oblatum sibi visum, eiusdem suasu, in interiores vsq; sequebatur recessus ad foueam profundissimam. in hanc dæmon desiliens, cultorem vna secum ad interitum detrahebat. patuit in hunc modum fraus. Senem ea superstitione captum filius ab eiusmodi consilio reuocare frustra conatus, sumpto arcu & sagittis ad locum vsque occultè prosequitur. Comparet ibi dæmon humana specie non sine splendore quodam. Hunc senex dum venerandus adorat, adducit arcum properè filius, emissaque in spectrum sagitta, pro viro vulpem immutata repente figura confixit. Inde fugientis cruorem bestię persecutus, ad præcipitium illud, quod dixi, peruenit, quo in imo permulta ossa reperit mortuorum, quos dæmon per eam speciem antè deceperat. atque ita & a præsentem parentem interitu, & cæteros ab opinione vsque adeò pestifera liberauit. Ad hæc locus est frequentibus Bonziorum cœnobiis admodum celebris (Coiam appellant) quorum princeps auctorque perhibetur fuisse Combédaxis. veterator callidus, arteque dicendi famam sanctimonię consecutus: cum tamen diabolica planè iura legesque descripsit. Inuentor etiam fuisse dicitur litterarum, quibus nunc vulgò Iaponii vtuntur. Is cum ad senectutem peruenisset sese vltro defodit scrobe profunda quadratæ formæ, cubitorum circiter quattuor, eamque deinde seueris verbis aperiri omnino vetuit, neque enim in præsentia mori se; post aliquot millies millena annorum millia virum quendam doctrinæ laude præstantissimum in Iaponis regna venturum, nomine Mirozu, tum se quoque demum è fouea proditurum: interea fessum diuturnis laboribus corpus quiete velle reficere. Circa ipsius sepulcrum lampades ardent multæ è variis eò missæ prouinciis; persuasum est enim genti, quicumque in id monumentum exornandum largi ac benefici fuerint, eos non in hac modo vita diuitiis auctum iri, sed etiam in altera ipsius Combédaxis patrociniò futuros incolumes. Eius porro cultui qui sese

mancipant, intra ea cœnobia quasi claustra concluduntur, capillo in speciem abdicatæ vitæ secularis abrafo, cùm tamen ibi deinde, prout eos egit libido, in omni flagitiorum genere volucentur. in illis ædibus, quæ (vt dixi) permultæ sunt, præter magnam laicorum turbam, Bonziorum sex circiter millia numerantur. Mulieribus aditus eò non est, capitali si accesserint pœna propofita. Fatonochaiti præterea domicilium est Bonziorum. Hi magnam puerorum turbam variis artibus ad omne doli furtique genus erudiunt. Si quos eximia nacti sunt indole, hos de regum singulorū edoctos profapia ac stirpe, & procerum ritibus; armorum etiam vfu, dicendique arte exercitatos, regio ornata in alias prouincias dimittunt eo confilio, vt sese regum filios ementiti, per commendationem speciemque nobilitatis conciliata mutui nomine pecunia, bene nummati ad se reuertantur. Itaque locus tanta est apud Iaponjos infamia, vt si quem ex ea disciplina forte deprehenderint, confestim interimant; nec tamen impoltores idcirco ab improbitate malitiaque discedunt. Iaponiæ terra in Septentrionem adiacet ampliffima syluestrium hominum regio leucas ab vrbe Meaco trecentas. Bestiarum pellibus induuntur, toto hirti corpore, iugenti barba, mystacibus maximis, quæ paxillo subrigunt potaturi. Vini gens auida in primis, ad bella ferox, formidulosa Iaponiis. In prælio sauciari, salitis aquis abluunt vulnera. id vnũ genti remediũ est. speculum gestare dicuntur in pectore; ad caput gladios alligant sic, vt in humeros manubrium desinat. Sacra habent nulla, cœlum dumtaxat venerari soliti sunt. Aquita perampla est vrbs in regno Iaponis Genano. illuc frequentes commeant mercimonii causa, itemque vicissim ad eos Aquitani, sed rariùs, quòd illuc delati ferè perimantur ab incolis. Multa erant præterea in hoc genere quæ scriberem, sed ne sim longior, ad Iaponiorũ insapias redeo, qui ad memoriæ nominis propagandã illud vel maximè pertinere arbitrantur, nominis gloriæ cupidissimi, vt quanto maximo apparatu pœpaque functi sepeliatur. Funerum autè & exsequiarũ in vrbe Meaco eiusmodi est. Hora circiter antequam domo efferatur cadaver, amicorum turba vestitu quam optimo ad rogum anteit. mox propinquæ ac notæ mulieres progrediuntur amictu candido (color ille funestus est) versicolori velo caput obductæ. familiã etiã pro suis quæq; facultatibus ducunt, albo itè ornata subserico; quo vero dignitate atq; opibus præcellũt, cædrina singulæ magnifico apparatu & artis eximiæ lectica vehuntur, secũdo loco incedunt pedibus viri permulti sumptuoso vestitu. Longo deinde interuallo

Bonzijs

Bonzius earum superstitionum antistes auro sericóque refulgens lectica gestatur ampla & præcella pretiosi operis, Bonziis stiparus ferè triginta parafatis linteatisque, atro superindutis pallio textu pertenui; tum cineraceo quidam vestium colore (nam is quoque funestus est) accensa prælonga pinea face, demortuo (ne offendar errète ignarus viarum) iter monstrat ad pyram. Huic Bonzii ferme ducenti succedunt, nomen concinentes dæmonis eius, quem defunctus in vita præcipuè coluit: simul etiam ingens catinus ad rogam vsque tintinnabuli vice pulsatur. tum chartacei duo per ampla & expansa figura canistri præfixi hastilibus, chartaceæ item rosæ varii coloris copiam continent: quos qui gestant, rardiori procedentes gradu, sic hastilia subinde concutiunt, vt flores illi paulatim in speciem pluuiæ decidant, ventoque flante spargantur: eum videlicet imbrem argumento esse aiunt, mortui animam ad paradisi gaudia penetrasse. post hæc autem, octo prima lanugine Bonzii diuisi bifariam, prælongas arundines cum vexillis cubitalibus, quibus item idoli nomen inscriptum est, per terram auersa trahunt cuspide. Tum iisdem insignes litteris, ardenti inclusa candela, decem laternæ feruntur, obductis velo pertenui lateribus. Ad hæc iuuenes duo cinereis vestimentis pineas præferunt faculas, dodrantium trium longitudine, haud tamen accensas, quibus deinde rogo flammam inician. Eodem vestimenti colore permulti sequuntur, verticem capitis adoperti exiguis admodum pileolis mento subligatis, è nigro fulgente corio formæ triquetra, (quod apud eos honoris indicium est) iudæ schedula insignes, capiti affixa, in qua nomen eius, quem dixi, dæmonis legitur: quod ipsum quo magis celebretur, ponè certus homo tabellam ostentat cubiti longitudine, dodrantis latitudine albo velo tenuissimo tectam, inscripto ex vtraque parte eodem illo nomine litteris aureis. Tum demum à quattuor viris, lectica sedens magnifica, defunctus ipse gestatur in veste candida, demisso capite, iunctisque precantis habitu manibus. ad cæterum amictum extrema toga papyracea superadditur libro exarata, quem Deus ille suus, cum in terris ageret, scriptum reliquisse perhibetur, cuius præsidio meritisque vulgò se compotes fore salutis existimant. Cadauer filii subsequuntur, quam elegantissimo cultu corporis: quorum natu minimus pineam item fert facem ad ignem pyræ inferendum. Extremum agmen est magnæ hominum multitudinis iisdem quæ modò dixi pileorum insignibus. Vt ad locum exsequiarum peruentum est, Bonzii vniuersi & cætera simul turba cum strepitu aramentorum catinorumque horæ spatio dæmonis illius nomen

magnis clamoribus inuocant. Deinde hoc maxime modo fabricatum: Area quadrata satis ampla, cancellis eminentibus, & velo crassiore ita præcincta est, ut singulis in quattuor cæli plagas ianuis introitus pateat. In medio fouea referta lignis, recto eleganti opere ex undulata materia super eam excitato, duas habet è regione mensas vario ciborum genere, (piscibus tamen exceptis & carnibus) præsertim verò caryeis, medicis malis, placentis affatim instructas. Stat etiam in earum altera vaporarium vasculum suffimenti causa prunis impositum, & lignum aquilanum in disco. Utigitur eò deuentum est, lecticæ vinculum injicitur è supè prælongo, quem, qui adfuit, certatim manu apprehendentes vociferantur, ut diximus: postea totum septum introrsus terna lustratione circumeunt. Deinde lecticæ pyræ superimposita Bonzius earum cæremoniarum antistes, carmen effatus, quod circumfusa turba nequam intelligat, accensam faculam ter supra caput in orbem idcirco circumagit, ut ea significet gyro, defuncti animam nec originem habuisse, nec verò finem aliquando habituram esse. Rotatam inde faculam abjicit: hanc duo è defuncti filii cognatisve arreptam stantes ad lecticæ latera ad Solis ortum alter, alter ad occasum, super cadauer ipsum mutuò sibi quasi honoris & officii causa ter vbi portexerint, deinde in lignorum firmam iniiciunt. Superinfunditur oleum statim, cum aquilano ligno & aliis odoramentis, prout copiarum suppetunt, magnòque incendio corpus in cinerem vertitur. Interea filii ad mensam accedunt, & aquilano ligno in vaporarium indito, solenni suffitu parentem quasi iam ad cælestium numerum adscriptum supplices renerantur. Adoratione peracta, merces laborum Bonziis pro dignitate persoluitur: Antistiti quinque vel decem vel etiam viginti aurei nummi: cæteris vel argentei deni viridem, vel cæterarum caxarum numerus: prandium verò paratum (amicorum ac Bonziorum turba dimissa) vel busti ministris vel pauperibus vicentibusque relinquuntur. Postridie liberi cum affinibus & amicis rogum reuersi, cineres, ossa, dentisque demortui in vas inuolutum imposita, domum referunt, ipsumque vas veste contextum in mediis ædibus locant. frequentes adsunt iterum Bonzii ad priuatas exsequias: eademque septimo die denuo reperiuntur. Deinde translati certum in locum cineres terræ mandantur, quadrato imposito lapide, in quo ductis à summo ad imum usque maioribus litteris, nomen describitur dæmonis, quem

eunque demortuus in vita coluerit. inde continuis diebus ad
 sepulcrum se filii conferunt, ibi spargunt rosas, ibi calidam ap-
 ponunt, yt habeat defunctus, vnde hrim leuet. nec solùm die,
 sed mense etiam & anno septimo priuatos intra parietes ea-
 dem funebria iusta recurrunt, ingenti videlicet Bonziorum sa-
 gina, crebrisque vindemiis. Omnino in hac funera impen-
 la fit à locupletioribus aureorum trium circiter millium, à
 tenuioribus ducentorum trecentorumve. nam quorum tanta
 est inopia, vt funeri sumptus desit, eos per noctem ac tene-
 bras nullo apparatu vel pompa in sterquilinum abjectos humi
 defodiunt. Aliud est etiam genus funeris, quod virtutibus in
 ora præcipue maritima ducitur. li cùm Amida sese eximio quo-
 dam cultu deuouerint, eius visendi cupiditate flagrantes, mor-
 tem vltro sibi metipsum consciscunt. Ac primùm emendicata per
 dies aliquot stipe, & in manicas indita, publicè concionan-
 tur ad populum, totamque consilii sui rationem exponunt, ma-
 gna omnium approbatione; tantam quippe sanctimoniam cun-
 cti suspiciunt: deinde sumptis faucibus ad vepres ac sentes, qui
 ad beatorum sedes iter impediunt, præcidendos, nauigium con-
 scendunt nouum, saxisque ad collum, brachia, renes, crura,
 pedesque religatis, in altum prouecti, vel perforato de indu-
 stria merguntur alueo, vel etiam deinceps in mare singuli se-
 se præcipitant. Alueo vacuo confestim ignis ab amicis ac pro-
 pinquis officii causa proprio separatim nauigio profecutus in-
 jicitur, nefas putantibus nauem tantis religionibus consecratam,
 ab vilo prorsus in posterum attingi mortalium. Sanè, dum nos
 peteremus Meacum, octo diebus antequam ad Insulam Hiu per-
 uenimus, viri sex, femina duæ simul eo genere lethi perierant ad
 oppidum Fore. His deinde populus ædiculam vniuersis colum-
 nam pinumque singulis perpetui honoris causa propelittus ere-
 xerant, & imposita baculis complura chartæ segmenta, ædiculæ
 toto tecto defixerant, carminibus plurimis intra parietes propo-
 sitis, quæ beati illius cœtus egregias laudes celebrarent. Itaque vi-
 sebatur locus die nocteque superstitionis. Ac fortè per eos
 dies dum ad quendam infantem Baptismo lustrandum ego &
 Ludouicus Almeida tendimus, illac nobis iter facere contigit:
 atque eo ipso tempore prædeuntes è sacrario quinque circiter
 vetulæ cum globulis precatoriis, quæ vulgo rosaria dicimus,
 (adeò Christianos mores Lucifer amatur) partim ludibrio
 nostram ridere dementiam, partim seucro vultu nobis impietatem
 expro-

exprobrare, sacrum illud monumentum nulla veneratione honorisve significatione prætereuntibus. Restat vt de Bonziorum concionibus pauca perstringam. Eæ si minùs crebræ quàm apud nos, certè quàm apparatussimæ. In templo permagno cum ferica supernè umbella suggestus attollitur. In eo stat ornatu sumptuoso cathedra, ante cathedram mensa cum tintinnabulo & libro. Vbi concionis tempus aduenerit, ad suum quæque doctorem in varia templa frequentes Iaponiorum sectæ conueniunt. Ille suggestu ascendens, & in sella confidens, magnificè sese circumspicit: deinde indicto campana silentio, pauca ex eo, quem diximus, recipiat libro quæ mox idem fusiùs explicat. Sunt autem hi concionatores vni ferme disertis, atque ad flectendos animos auditorù idonei: & quoniam hiat semper auaritia Bonziorum, eò potissimùm omnis spectat eorum oratio, vt populum inducant specie pietatis ad suorum cupletanda cœnobia, tanto beatiorum in altera vita fore quem affirmantes, quanto, quæ ad sacra vel exsequias pertinent, maiore pompa & impensa curarit. Cumque ita multæ atque ita inter se pugnantibus numerentur superstitiones atque familia; in eorum tamen vel maximè laborant magistri, vt sua quisque mendacia & fabulas ita discipulis probent, nihil vt præterea verum, nihil ad æternam salutem tutum, nihil dignum quod audiatur, existiment. Accedunt alia quoque artificia, incessus grauitas, oris atque habitus dignitas, denique species omnis exterior, quibus rebus Iaponiorum pectora tantis opinionum peruersitatibus imbuuntur, tantamque ex iis fiduciam ac spem salutis æternæ concipiunt, non solum vt domesticos intra parietes, verùm etiam in publico, totaque vrbis rosaria ferè semper manu percurret, ab Amida Xacaque diuinitatibus honores, bonam valetudinem, sempiterna gaudia suppliciter postulantes.

Quæ cum ita sint, carissimi fratres, existimare potestis ipsi, quanto Dei auxilio indigeant, non modò qui in hæc loca Euangelium afferunt, sed etiam qui altarum accipiunt, seque relictis idolis ad Christum adiungunt; quippe tot à diabolo machinis oppugnantur, ita sollicitantur assiduis Bonziorum dissuasionibus, postremo ab affinis amicisque ad eò contumeliosè, molestè, acerbèque vertuntur, vt nisi diuina gratia sacrificiis ac precationibus Ecclesiæ Catholicæ conciliata subueniat, multorum vel potius ferè omnium fidem atque constantiam his certè nascentium Ecclesiarum militiis valde periclitari necesse sit. Quo magis vobis, qui salutem animarum tam vehementer expetitis, Iaponicos hosce greges precipuè in Domino commendatos esse par est. Nos Sacram ex illis

here venimus quinto Calend. Februarias. Ludouicus Almeida quibusdam negotiis prius, deinde etiam valetudine aduersa impeditus, ibi diutius substiterit: ego diei non amplius mora facta, profectus inde, Meacum leucarum tredecim interuallo perueni pridie Calend. Februarias. Aduentu meo cum ceteri Christiani, tum Gaspar Vilela præcipue, qui neminem è nostris Meaci toto ferme sexennio viderat, mirum in modum recreatus est. Is quadragesimum nondum ætatis annum excedit, sed cani septuagenarium indicat, frigorum vi vehementer affecto consumptoque corpusculo. Meacensi lingua, quæ, vt celeberrimi populi regis que vrbs fertur elegantissima, iam nunc vtitur ita perite, non modò vt confessiones intelligat, sed habeat etiam conciones. Quosdam insuper libellos ad pietatem vtilis in eandem vertit linguam, aliosque deinceps non intermittit sub se ciuis operis vertere. Quod reliquum est, nos omnes Dominus pro sua bonitate perpetuò tueatur, opè que nobis ad voluntatem ipsius & rectè interpretandam & ritè exsequendam impetrat. Meaco, II. Calend. Martias, MDLXY.

EIVSDEM AD SOCIOS.

 X iis litteris, quas ad vos dedi mense Februario, multa de Iaponicis ritibus atque superstitionibus cognouisse vos arbitror: alia nunc de rebus præcipue Meacensibus addam hac epistola, quam puto vobis fore non iniucundam. Ego, vt scripsi ad vos antea, Meacum attingi magna Christianorum lætitia pridie Calendas Februarias: incidit meus aduentus in ipsum noui anni initium, quòd hac hyeme Iaponii à Calendis Februariis auspiciati sunt; varius enim est in his regionibus anni cursus; longè alia atque apud nos ratio temporum atque descriptio. Verus est autem gentis mos, vt anno ineunte, ab die nono Lunæ adusque vigesimum, regni proceres & Bonziorum principes ad Regem quisque suum salutandum non sine donis accedant. Ea sunt ferè magnis chartæ numerus, aurea stabella, arma affabre facta, & alia eiusmodi. atque hæc consuetudo, iam inde ab antiquis ducta temporibus, cum in aliis omnibus regnis, tum verò in hoc Meacensi tanto diligentius rotinetur, quanto Cubus honore atque amplitudine cæteris omnibus Iaponis Regibus antecellit: atque idem honos vxori quoque ipsius matrique tribuitur. Hos autem salutatores Cubus longè cubiculorum ordine admittit ille quidem in penetralia, operis eximii peristromatis aureis adornata; sed ad eorù verba salutationesque (ca loci & personæ